

JANUARI

Ljuspunkter och mörkerseende

Välsignelsebön från Iona

I

JANUARI

Välsigna oss, Gud
med solens ljus ovan oss
med jordens kraft under oss
med vänners omsorg runt omkring oss
med din avbild djupt inom oss
och med din framtid som väntar oss.

Kylslagna vanor

2

JANUARI

Det är många som vinterbadar. Jag trendar nog genom att låta bli. Det känns kallt och bökigt, särskilt att cykla hem efter doppet i minusgrader? Nej tack.

Men jag förstår förstås att min bild kanske inte stämmer. Jag vet ju inte. Har inte någon erfarenhet av det frivilliga badet. Troligen är det varma badkappor, termosar med ingefärs-te och eufori i kroppen. Vem vet, kanske jag en dag doppar mig alldeles frivilligt. Någonting är det ju troligen som jag missar med att avstå.

Men jag tror på ritualer. Återkommande rutiner. Heliga handlingar. Sådana som stärker mer än bara kroppen. Oavsett om vi vinterbadar eller ej, behöver vi få upprepa vissa saker som gör att vi mår bra. Goda vanor kan ge en god livsrytm. Att återkomma till något som efter en tid blir så självklart att vi inte ens tänker på det. Gudstjänst på söndagen kan vara en god vana. Körsång och övning någon dag i veckan en annan. En promenad om dagen, ta trapporna i stället för hissen, volontärarbete.

Vi behöver inte ägna oss åt Extremsport eller isvakor för att må bra. Snarare att leva med vanor som gör att vi hittar hem inuti, förankras i det som blir självklart efter en tid. En god rytm ger en känsla av hemkomst.

Ett kyrie för världen

3

JANUARI

Utanför tågfönstret gryr dagen. Snön ligger tunn. Lampor tänds, människor vaknar, rådjuren letar föda. Jag kommer på mig själv med att stilla viska: "Herre, förbarma dig! *Kyrie eleison!*"

Och jag anar gryningen.

Det är en viskning i mig som verkar komma gång på gång, men sällan når vidare till det som i kyrkan kallas den stora lovsången: *Gloria in excelsis Deo* – ära vare Gud i höjden!

Det finns så mycket smärta i världen, så jag förblir i ropet om att Gud ska gripa in. Jag kan orden i lovsången men förmår inte alla dagar att komma dit. Det är som att jag då förlorar min ärliga och uppriktiga bön. Måste få stanna i det sköra, sanna ropet nu: Herre, förbarma dig. Kanske är det just där jag hör hemma – i det sköra, men uppriktiga. Jag vill tro att det inte är fel på mig eller min tro. Det är världens tillstånd. Såret. Skammen. Bristen.

Jag drabbas av kyriet. Livets smärta. Alla som far illa. Det finns ett språk för smärtan, och en Gud som inte bara lyssnar till gloria, utan också går in i vårt kyrie.

Snart tar dagen över, men inte riktigt än. Det är så vackert och skört, detta liv. Vem vet vad som ryms bakom de nu upplysta köksfönstren?

En större berättelse

4

JANUARI

Jag tror att var och en av oss behöver en större berättelse att vila i, något som får tanken att svindla och hjärtat att bulta lite extra. För mig har Bibelns stora berättelse haft den effekten. Men jag har också många gånger känt frustration över bibeltexter som aldrig blir begripliga och över gudsbilder som krockar med tron på en kärleksfull Gud. Ändå tror jag att det ofta går att vaska fram guld även i sådana berättelser.

För klokskapen finns i så många av Bibelns texter. I många berättelser finns hjälp att tolka livet, hitta tröst och riktning. Orden kan komma nära när jag behöver förstå, orka fortsätta vandra eller få nya perspektiv på en avgörande händelse.

Men allt färre har i dag kunskap om Bibelns berättelser och får svårt att associera eller hämta hjälp där. De riskerar att förlora en skatt som ger livsmod och förankring.

För mig är Bibeln ett sällskap i livets utmaningar. När jag läser intervjuer med äldre skönlitterära författare förstår jag att det är just bibelböcker som inspirerar dem. Och bibelberättelserna fortsätter att överraska mig. De utmanar och ger mod, tröst och visdom när livet provas och hjälp att stå upp för de utsatta. I Bibelns berättelser får många möta Jesus i ögonhöjd, och de mötesplatserna rör också mitt liv.

Väg bland ruiner

5

JANUARI

Jag söker hopp i en svår tid. I Klagovisorna i Gamla testamentet finns några verser som en påminnelse om Guds nåd mitt bland ruinerna efter Jerusalems förstörelse år 586 f. Kr. Det står bland annat: "Herrens nåd tar inte slut, hans barmhärtighet upphör aldrig. Varje morgon är den ny – stor är din trofasthet." Jag skrev en text utifrån de verserna mot bakgrunden av allt som slås i spillror. Gång efter annan krossas människors drömmar och krigslarmen verkar aldrig ta slut. Finns det ett hopp som mitt i allt kanske kan urskiljas i gryningens fågelsång?

En lovsång letar sin väg bland ruiner,
trots missmod och klagan hörs sången som stiger.
En aning som växer när blickarna vänds upp emot
himmelens Gud.
Fast mörkret ännu vilar tungt över jorden,
hörs tonen som bär innan gryningen kommer.
När fåglarnas sång låter natten ge vika, väcks hoppet
till liv än en gång.

Den fjärde väggen

6

JANUARI

Har du hört talas om den fjärde väggen? I film- och teatervärlden används metaforen för den osynliga barriär som skiljer publiken från scenen eller duken. Den skapar känslan av att betrakta en separat verklighet. Och det gör vi ju.

Men det har blivit allt vanligare på film och teater att en skådespelare mitt i en dramatisk scen vänder sig direkt mot kameran och säger till den som tittar: "Hur tror du att det går?" När den fjärde väggen brister dras vi in i sammanhanget och blir en del av det.

När vi kommer till tro kan det också bli som när den fjärde väggen brister. Från att vara betraktare dras vi in. Den kraft och nåd som finns bryter fram och drar oss ur vår isole-ring. Den visar oss ett liv och ett rike som är mer än vår egen verklighet. Någon bryter igenom eller öppnar vårt liv för ett större perspektiv.

Jag kan ana något liknande när Guds egen son gav upp andan på korset och det står i Bibeln att klipporna rämna-de och förlåten i templet rämnade – uppifrån och ned. Den fjärde väggen i livets största drama brast och öppnade vägen till Gud. Den är fortfarande öppen.

I stället för att bara betrakta kristen tro på distans kan vi få upptäcka och kliva in i Guds rike. Här och nu.

Din mamma arbetar inte här

7

JANUARI

Jag står i pentryt på en arbetsplats jag då och då besöker och läser en post-it lapp med sned och lite aggressiv handstil. Lappen är förstärkt med tejp runt om. Budskapet är i ögonhöjd precis ovanför diskbänken. Detta kan ingen missa: *Din mamma arbetar inte här.*

Jag sneglar på diskbänken. Någon skulle behöva diska upp lite, konstaterar jag. Kanske ska jag bara trycka ner min kopp bland de odiskade?

Din mamma arbetar inte här. Tror verkligen de andra att hon arbetar här? Eller vems mamma menar lappskrivaren? Inte sin egen, för det borde väl han eller hon hålla koll på. Lappen väcker onekligen en del frågor.

Vid kopieringsmaskinen ser jag en liknande lapp med ett annat budskap. Handstilen påminner verkligen om den i pentryt: *Skriv upp när du kopierar PRIVAT.*

Versalerna gör att jag tittar mig lite över axeln medan jag kopierar ett recept.

Vad enkelt det vore att läsa exakt som det står på den ilska, gula post-it-lappen och lämna sin kopp odiskad bland de andra. Man kan bara gå vidare och känna att man nästan gjort vad som förväntas. För min mamma arbetar ju inte här.

Trassliga ljusslingor

8

JANUARI

Att montera ner ljusslingor ute i vinterkyla kräver ett visst tålamod, men det kommer att löna sig – när de ska upp igen. Kom ihåg det när du frestas knöla ner alla dessa meter i kartongen som kunde stängas tidigare, men inte längre kan det på grund av alla kablar och små lampor. Allt har nämligen en tendens att trassla ihop sig i en enda röra. Det lönar sig att trassla ut alltihop nu när de ska ner i lådan, inte när de ska tas fram om nästan ett år. Det är nu det är tid för tålamod i utbyte mot all den glädje slingan ger när den ska upp igen.

Livet är stundtals ett enda stort trassel likt flera meter ljusslingor. Små ljuspunkter uppradade efter varandra slocknar en efter en, och elledningen som höll ihop alltsammans har ingen logisk början eller slut. Allt är en enda röra.

Jag tänker ibland att Gud liknar den som tålmodigt tar hand om ljusslingan på verandan eller balkongen – trassel för trassel reder han ut mitt liv.

Så småningom lyser det igen.